

La Vila

Mura

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Zona El Puig de la Balma
Emplaçament Camí del pont de Mura al Puig de la Balma.

Coordenades:

Latitud: 41.69627
Longitud: 1.96488
UTM Est (X): 413867
UTM Nord (Y): 4616572

Classificació

Número de fitxa 08139-46
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: NNSS, 1990. Pla especial Parc, 1997.
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 013A00003
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dg., 04/03/2007 - 01:00

Descripció

Casal de planta quadrada, amb construccions adossades de diferent època i jardí tancat. La casa té planta baixa i planta pis per la façana principal, i un semisoterrani per la banda de llevant, ja que aprofita un desnivell; la coberta és de tres vessants de teula àrab. Conserva una estructura molt característica de finals del segle XIX, essent mínims els elements que es conserven de l'antiga construcció, tot i que molt significatius. Per la banda nord hi ha un cos adossat de planta baixa; i aquest a un altre, que està a un nivell superior i comunica amb les dependències annexes com corrals i quadres, que formen angle recte amb la casa. La façana principal s'obre a ponent, i té en un costat un portal d'arc rebaixat remarcant amb pedra sorrenca pintada de blanc i porta de fusta. En el centre de l'arc hi ha una pedra que sembla una dovella antiga, amb un relleu molt característic format per una cara en mig relleu de tipologia rústega flanquejada a banda i banda per dos quadrats en relleu amb una inscripció cada un; a sota d'aquest grup hi ha un escut amb una inscripció i les quatre barres catalanes. A sobre del portal hi ha un balcó emmarcat, llosana de pedra i barana de ferro de barrots retorçats i fent panxa. En la resta de la façana, hi han tres finestres verticals en planta baixa, i en la planta pis un balcó corregut i tres balconeres iguals a l'existent sobre del portal. Totes les obertures es troben enmarcades amb pedra sorrenca. El mur és de pedra arrebossat amb calç i pintat de blanc. La façana a migdia també hi han balconeres i una galeria de tres arcs en les dues plantes. La façana de llevant és de pedra vista amb dues balconades i un volum que surt mig en ruïnes on hi havia la comuna. A la banda nord, adossada a aquesta casa, hi ha les restes de l'antic celler i les tines que ara estan integrades en una construcció rehabilitada. Es conserven dues tines quadrades i una tina circular, totes folrades amb cairons. També l'antic celler que es troba al centre de les dues construccions i que és de volta de canó apuntada. Hi ha restes de murs d'opus spicatum a les parets externes de la banda nord entre les tines i la casa moderna. Probablement tenia trull d'oli, ja que es conserva una mola.

Observacions:

Es troba dins la zona del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. És una de les masies documentades més antigues del terme.

Història

La construcció que podem veure actualment és molt moderna, de finals del segle XIX, aprofitant la ubicació d'un antic mas que es trobaria quasi totalment enrunat. Veiem tres etapes diferenciades: la del primer mas que estaria ubicat en la zona nord, on hi ha els nous apartaments i les tines, probablement dels primers segles medievals, com demostren les restes de murs d'opus spicatum; una segona construcció que probablement es faria adossada a l'antic mas per la banda de migdia, en la que hi ha un celler cobert amb volta de canó lleugerament apuntada que era l'antic celler, i en el que es conserva el forn de pa, espai al que segueix l'antiga casa de planta quadrada que conserva les llindes motllurades en algunes portes. Es tractaria d'una construcció iniciada en època gòtica i ampliada al segle XV i XVI. Probablement, la dovella de la porta principal correspongui a aquest mas. Finalment, a finals del segle XIX es va ampliar la casa afegint tot el cos per la banda de ponent i la de migdia, donant la configuració que veiem actualment. El document més antic que esmenta el primer mas és de l'any 1004, en una venda d'una casa amb cort, terres de conreu, ermes i una roureda al lloc dit la Vila (Ballbé, 1997). El 1079 trobem una nova venda d'un alou al mateix lloc. El 1270 un pergami del Puig de la Balma fa esment d'un establiment a favor de Pere de Villa de tot el mas de la Villa situat al terme de Sant Martí de Muredine. El 1540, Llorenç Vila confirma una sèrie de masos a Rafael de Peguera, senyor del castell de Mura: mas de la Vila, que feia temps posseïa, i Rocapèrdiga, Reixac, Xammar, Casamartina, Oliveres, Muntada, Alsina, derruïts i deshabitats. (Butlletí del Club Pirinenc de Terrassa. Set-oct de 1925. Salvador Cardús p. 171-173). A la consuetud de Mura de 1592 (APM) consta que al mas vivien 21 persones, cosa que demostra que es tractaria d'un important centre productiu que també posseïa altres masos. El 1617 (AT) hi ha una venda d'una terra que fa Joan Perich a Antoni Joan Vila. La Vila passarà a ser propietat del Puig de la Balma al segle XX. De fet, tot i que la propietat no era del

Puig de la Balma, sí que va mantenir una relació històrica per la proximitat; el primer nom d'aquesta darrera casa era mas Espluga de Vila Mancada i els seus ocupants portaven el sobrenom Vila fins al segle XIV, podent ser els de les dues cases descendents dels mateixos.

Bibliografia

AADD.: Gran Geografia Comarcal de Catalunya.1991. BALLBÈ, M.: Aportació històrica de Mura. Les cases de pagès. Mura. 1997. FERRANDO I ROIG, A. (1993). El mas Puig de la Balma. Mura. Col·lecció Cavall Bernat, 23. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Inventari del Patrimoni Cultural Immobile. Generalitat de Catalunya.

